

Δράση: «Αναδιάρθρωση και Εξορθολογισμός της Διδακτέας Ύλης Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης»

Πρόταση για την Αναδιάρθρωση και τον Εξορθολογισμό της Διδακτέας Ύλης
Γνωστικό Αντικείμενο/Βαθμίδα Εκπαίδευσης:

Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή (ΚΠΑ)
Δημοτικού

ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΒΙΒΛΙΟ Ε΄ Τάξης

- Χρήστος Αναστόπουλος, Προϊστάμενος Επιστημονικής Παιδαγωγικής Καθοδήγησης ΠΕ Περιφέρειας Αθηνών
- Αχιλλέας Γιαννέλλος, Εκπαιδευτικός ΠΕ70
- Δημήτριος Σκρέτας, Σχολικός Σύμβουλος Α/θμιας

ΒΙΒΛΙΟ ΣΤ΄ Τάξης

- Σταμάτης Βούλγαρης, Σχολικός Σύμβουλος Α/θμιας
 - Βούλα Νταλαούτη, Σχολική Σύμβουλος Α/θμιας
 - Βασίλειος Καρναβάς, Σύμβουλος Β΄ ΙΕΠ
- **Συντονίστρια:** Οικονόμου Ασπασία, Σύμβουλος Γ΄ ΙΕΠ

Διαδικασία Εργασίας

Υφιστάμενη Αναγκαιότητα - Κριτήρια Εργασίας

- Πίεσης χρόνου
- Επικαλύψεων-επαναλήψεων
- Τροποποίησης δομικής διάρθρωσης
- Θεματικής επικαιροποίησης
- Βιβλιογραφικής επικαιροποίησης
- Προσαρμογής σε τροποποιήσεις του ΕΩΠ
- Μεγαλύτερης αντιστοιχίας των βιβλίων των δύο τάξεων
- Καλύτερης διαθεματικής- διεπιστημονικής σύνδεσης με άλλα διδακτικά αντικείμενα
- Ανάληψης πιο ενεργού ρόλου από τον εκπαιδευτικό
- Συμπερίληψης συμπερασμάτων από νεώτερες σχετικές έρευνες (π.χ. 6.1, υποέργο 6: «Αξιολόγηση Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης» (ΟΠΣ: 295450))

Τι επιδιώκεται να επιτευχθεί

- Ωραριακή ελάφρυνση
- Ενίσχυση του ενδιαφέροντος των μαθητών
- Περιορισμός επαναλήψεων - επικαλύψεων
- Βελτίωση δομικής διάρθρωσης
- Βελτίωση συμβατότητας στον άξονα προηγούμενες-επόμενες γνώσεις.
- Εμπλουτισμός πρωτογενών πηγών
- Βελτίωση παρουσίασης εννοιών
- Συμπερίληψη δεδομένων από τη νέα κοινωνική πραγματικότητα

Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή Δημοτικού

ΣΗΜΕΙΑ ΣΤΑ ΟΠΟΙΑ ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ ΕΞΟΡΘΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

- α) Στα περιεχόμενα της ύλης του βιβλίου
- β) Στα Σχέδια Εργασίας για τον μαθητή
- γ) Στο συμπληρωματικό υλικό που πρέπει να έχει πρόσβαση/διαθέσιμο ο μαθητής.
- δ) Στον ενεργό ρόλο του εκπαιδευτικού/διδασκική μεθοδολογία
- ε) Στον υπολογισμό των νέων διδακτικών ωρών που απαιτούνται και στον τρόπο διάθεσής τους

Τι Επιτεύχθηκε

- Αποκλεισμός – Σύμπτυξη- Περιληπτική παρουσίαση Ενοτήτων/ Υποενοτήτων/ επί μέρους σημείων
- Αναδιάρθρωση Δομής Ενοτήτων-Κεφαλαίων
- Προτάσεις αποσαφήνισης/επικαιροποίησης εννοιών
- Οδηγίες διαχείρισης και εναλλακτικές εφαρμογές
- Προτάσεις νέων δραστηριοτήτων-Σχεδίων Εργασίας
- Εμπλουτισμός βιβλιογραφικών αναφορών (κυρίως ψηφιακών)

Πόσο ελήφθησαν υπόψη τα αποτελέσματα Έκθεσης Αξιολογήσης του υπάρχοντος Εκπαιδευτικού Υλικού

Οριζοντια Πραξη στις 8 Π.Σ., 3 Π.Στ. Εξ., 2 Π.Στ. Εις.
Υποεργο 6 : «Αξιολογήση Υποχρεωτικής Εκπαιδευσης»

για την Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή Δημοτικού

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ

Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή Ε΄ Δημοτικού

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- Ο εξορθολογισμός της ύλης είναι αναγκαίος
- Για να αναβαθμιστεί το αντικείμενο της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής, χρειάζεται συνολική επανεξέταση και στη συνέχεια επιμερισμός της ύλης στις δύο τάξεις από κοινή ομάδα εργασίας.
- Μπορούν να βελτιωθούν οι δυνατότητες διεπιστημονικής και διαθεματικής σύνδεσής του με άλλα διδακτικά αντικείμενα.

Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή Ε΄ Δημοτικού

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΦΟΡΜΑΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

ΕΝΟΤΗΤΑ Α «ΕΙΜΑΣΤΕ ΟΛΟΙ ΠΟΛΙΤΕΣ»	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΩΡΕΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ/ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ/ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ/ ΟΔΗΓΙΕΣ	ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΟ ΥΛΙΚΟ ΠΟΥ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΕΙ (ΠΕΡΑ ΑΠΟ ΑΥΤΟ ΠΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΕΙ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΔΑΣΚΑΛΟΥ (ΒτΔ) σελ. 59-90).
A1. ΠΟΥ ΑΝΗΚΩ	-	ΜΕΤΑΦΕΡΕΤΑΙ ΣΤΗ Β΄ ΕΝΟΤΗΤΑ	
A2 .ΤΑ ΟΝΟΜΑΤΑ ΕΙΝΑΙ ΚΑΤΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΑΠΟ ΛΕΞΕΙΣ	1	Στο τέλος του μαθήματος και μέσα από τις δραστηριότητες επιδιώκεται να έχουν αποσαφηνιστεί η έννοια και η σκοπιμότητα των τριών τρόπων απόκτησης ιθαγένειας, δηλ: α) με γέννηση β) με πολιτογράφηση, γ) με υιοθεσία (<18 ετών).	Επικαιροποιημένη Νομοθεσία περί ιθαγένειας. Εντυπα (χωρίς ονόματα) που σχετίζονται με το ζήτημα (π.χ. Ληξιαρχείου, πιστοποιητικά Δήμου, βεβαιώσεις σχολείου περί.....
A3. ΖΟΥΜΕ ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	1	Προτείνεται να τονιστεί ότι κάθε άνθρωπος που ζει στην Ελλάδα, ανεξαρτήτως ιθαγένειας, έχει διαφορετικές υποχρεώσεις και δικαιώματα. Σημαντικό λοιπόν είναι να γίνουν σαφείς (και προτείνεται να κατηγοριοποιηθούν σε πινακάκι) οι διαφορές δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του Έλληνα πολίτη (ο οποίος έχει την ελληνική ιθαγένεια) και του αλλοδαπού πολίτη (π.χ. η Νάντια που είναι πολίτης Ουκρανίας και δεν έχει την ελληνική ιθαγένεια), οι οποίοι όμως ζουν και εργάζονται και οι δύο στην Ελλάδα.	
A5. ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΕΘΝΟΣ	-	ΜΕΤΑΦΕΡΕΤΑΙ ΣΤΗ Γ΄ ΕΝΟΤΗΤΑ	
A6. ΕΙΜΑΣΤΕ ΠΟΛΙΤΕΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ	2	Λαμβάνοντας υπ΄ όψιν ότι στο τέλος της Β΄ ενότητας του βιβλίου προτείνεται <u>να υλοποιηθεί σχέδιο εργασίας</u> με τίτλο: «Οι μαθητές αποτυπώνουν τα άρθρα της οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου με σχέδια.	Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου Προτείνεται προαιρετικά η υλοποίηση της συγκεκριμένης δραστηριότητας με τίτλο:

Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή Στ Δημοτικού

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΘΕΩΡΗΤΙΚΑ

- Θεωρείται σκόπιμο να αξιοποιηθεί η προϋπάρχουσα γνώση των μαθητών
- Προτιμητέες διδακτικές πρακτικές οι βιωματικές-συμμετοχικές, η χρήση της ανακαλυπτικής μάθησης, η διαθεματικότητα και η καλλιέργεια της κριτικής σκέψης.
- Σημαντική προϋπόθεση αποτελεί η εμπειρία εφαρμογής από τον εκπαιδευτικό του ομαδοσυνεργατικού διδακτικού πλαισίου και η σχετική εξοικείωσή του από τους μαθητές ως τρόπος εργασίας στην τάξη.

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΑ

- Κεντρικό στοιχείο η διερεύνηση της ιδιότητας και των χαρακτηριστικών του ενεργού και κριτικά σκεπτόμενου πολίτη, η καλλιέργεια της κοινωνικής συνοχής, της κοινωνικής αλληλεγγύης και της ατομικής ευθύνης.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΑ

- Ο ποσοτικός εξορθολογισμός έγινε με βάση τις ώρες που διατίθενται για τη διδασκαλία των ενοτήτων του βιβλίου του μαθητή (και όχι απαραίτητα αυτές που αναφέρονται στο οικείο ΔΕΠΠΣ & ΑΠΣ με το οποίο δεν υπάρχει απόλυτη αντιστοιχία)
- Περιορίζεται η δυνατότητα προσθήκης κεφαλαίων ή εννοιών λόγω της προτεραιότητας του ποσοτικού περιορισμού της ύλης. Σε όσα κεφάλαια ή ενότητες εμφανιστούν πρόσθετες δραστηριότητες, προτείνονται ως αντικείμενα επιλογής
- Ο εξορθολογισμός είναι απαραίτητα συναρτημένος με ανάλογη αναδιάρθρωση

Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή Στ' Δημοτικού

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΦΟΡΜΑΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ ΥΛΗΣ / ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ / ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΩΡΕΣ	ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΠΗΓΕΣ
1^Η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ – Το άτομο και η κοινωνία			
<p style="text-align: center;">Εισαγωγικό Επαναληπτικό Κεφάλαιο Ύλης της Ε' τάξης.</p>	<p>Επανάληψη Διδακτικού Περιεχομένου που διδάχθηκε στην Ε' τάξη. Εξέταση κατανόησης και εμπέδωσης εννοιών που διδάχθηκαν. Εντοπισμός προϋπάρχουσας γνώσης και διάγνωση δυσκολιών. Αξιοποίηση των διαθεματικών μακροεννοιών άτομο-σύνολο, αλληλεξάρτηση, επικοινωνία, σύστημα.</p> <p>Βιωματική Δραστηριότητα ανάπτυξης και ανάδειξης όρων και κανόνων τάξης και σχολικής ζωής. Βιωματική δραστηριότητα εντοπισμού, καταγραφής και ανάδειξης των κανόνων της τάξης σε ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο. Οι μαθητικές μικρο-ομάδες με διαδικασίες καθοδηγούμενης διερεύνησης εντοπίζουν και διατυπώνουν ένα ή περισσότερους κανόνες της τάξης (όχι πάντως όλους τους κανόνες από την αρχή, μιας και η διαδικασία είναι συνεχής και στόχο έχει την ανάπτυξη σχέσεων ισοτιμίας και συνευθύνης) για ένα συγκεκριμένο θέμα (π.χ. ασφάλεια, καθαριότητα, τρόπος εργασίας, τρόπος επικοινωνίας, όροι συνεργασίας, ρόλοι μελών ομάδων, παιχνίδι) και στη συνέχεια στην ολομέλεια οι μαθητές ψηφίζουν την προτιμότερη διατύπωση του κανόνα με τη μορφή δικαιώματος-υποχρέωσης αλλά και πιθανών συνεπειών παραβίασης της συμφωνίας. Κατόπιν με ανάλογες δημοκρατικές διαδικασίες αναλαμβάνουν ποιος/-οί/-ές θα τον γράψουν θα τον παρουσιάσουν και θα τον αναρτήσουν στην τάξη. Στην όλη διαδικασία ο εκπαιδευτικός προσανατολίζει, οργανώνει, συντονίζει, επεξηγεί, διευκολύνει, υποστηρίζει και κατευθύνει τις διαδικασίες. Η δραστηριότητα αυτή μπορεί να αξιοποιηθεί και για την ανάπτυξη σχετικού Σχεδίου Εργασίας.</p> <p>http://www.rhodes.aegean.gr/ptde/issue5/KARAKIZA.pdf</p>	1+(1)	<p>Ψηφιακά Διδακτικά Εγχειρίδια για το Δημοτικό: http://ebooks.edu.gr/new/course-main.php?course=DSDIM-F103</p> <p>Αξιοποίηση πολυμεσικού ψηφιακού υλικού και επαναληπτικών ασκήσεων και δραστηριοτήτων από το συνοδευτικό λογισμικό για τα εγχειρίδια ΚΠΑ Ε' & Στ' τάξεων Δημοτικού (http://ts.sch.gr/repo/online-packages/dim-koinoniki-pol-agogi-e-st/intro.htm</p>
<p>ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΣΧΕΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΟΤΗΤΑ: Το Σχέδιο Εργασίας με θέμα «Το Οικογενειακό Δέντρο» προτείνεται ως διεπιστημονική ή/και διαθεματική προσέγγιση της θεώρησης των θεμάτων της οικογένειας ως θεσμός αλλά και για την βιωματική εφαρμογή, εμπέδωση και προέκταση των γνώσεων και των αντιλήψεων των μαθητών.</p>			

Παράμετροι Διαχείρισης Χρόνου

- Διαθέσιμος χρόνος (2016-2017) – Θεωρητικά περίπου 34 εβδομάδες = 34 ώρες.
- Το σύνολο των απαιτούμενων διδακτικών ωρών μετά τον εξορθολογισμό (ΣΤ΄) ανέρχεται στις 25 ώρες (23 + 2 επίκαιρες δραστηριότητες) εκτός του χρόνου των βιωματικών εργασιών.
- Το σύνολο των απαιτούμενων διδακτικών ωρών μετά τον εξορθολογισμό (Ε΄) ανέρχεται στις 26 ώρες (24 + 2 επίκαιρες δραστηριότητες) εκτός του χρόνου των βιωματικών εργασιών.
- Οι υπόλοιπες διδακτικές ώρες μένουν διαθέσιμες για την υλοποίηση πρόσθετων Σχεδίων Εργασίας.